

Tak trudno być człowiekiem

Uwaga! W modelu zostały zawarte przykładowe odpowiedzi, które wskazują kierunek oczekiwanych rozwiązań. Uczeń nie musi udzielić identycznych odpowiedzi, aby otrzymać punkty. Wystarczy, że jego odpowiedź jest poprawnym rozwiązaniem zadania.

MODEL OCENIANIA				
Nr zad.	Nr wym. w podstawie programowej	Przykładowe odpowiedzi	Punktacja	Zasady przydzielania punktów
TEKST I				
1.	SP – I 1.8)	<i>np.: - Chodzi o to, aby słowo „cnota” odzyskało swoją wartość./ Nasze starania powinny zmierzać do przywrócenia słowu „cnota” czystości.</i>	0 - 1	1 punkt za odpowiedź zgodną z tekstem.
2.	SP – I 1. 9)	<i>np.: Różnica w rozumieniu cnoty między starożytnymi Grekami a starożytnymi Rzymianami polegała na tym, że ci pierwsi traktowali ją szeroko jako zaletę wszystkiego, a ci drudzy bardzo wąsko, tylko jako zaletę możliwą do posiadania przez człowieka.</i>	0 – 1	1 punkt za wyjaśnienie zgodne z tekstem.
3.	SP – I 1. 8); 3. 3)	<i>wyraz: szybko (dopuszczalne: nagle, prędko, momentalnie) część mowy: przysłówek</i>	0 - 2	Po 1 punkcie za wyraz zgodny z tekstem i za właściwe określenie części mowy.
4.	SP – I 1. 7), 9)	<i>Odpowiedź: tak Uzasadnienie: np.: - Człowiek, który obnosi się ze swoimi cnotami może łatwo popaść w próżność i nie szanować społeczności, w której żyje. - Człowiek bezwzględnie opierający swoje działania na jakiejś cnocie, może źle traktować innych ludzi, np.: gdy zawsze mówi prawdę na temat wyglądu, może zranić tego, o czym wyglądzie się wypowiada.</i>	0 - 2	Po 1 punkcie za odpowiedź zgodną z tekstem i właściwe jej uzasadnienie.
5.	SP – I 1. 2); III 1. 3); 2. 1), 3), 5), 6)	<i>np.: 1. W jakim znaczeniu potrzebujemy słowa „cnota”? 2. W jaki sposób powinniśmy uczyć się cnót? 3. Kiedy mamy do czynienia z cnotą prawdziwą? 4. Jakie są zależności między cnotami? 5. Jakie mogą być konsekwencje bezwzględnego praktykowania cnót? 6. Czym cnoty mogą się różnić między sobą?</i>	0-3	1punkt za poprawność merytoryczną pytania (zgodność z treścią akapitu); 1 za poprawną budowę zdania pytającego; 1 za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
6.	SP – I 3. 2); G – I 3. 6)	<i>1. zdanie, podrzędnie złożone, podmiotowe 2. zdanie, podrzędnie złożone, dopełnieniowe 3. zdanie, podrzędnie złożone, podmiotowe 4. zdanie, podrzędnie złożone, okolicznikowe</i>	0-3	1 punkt za poprawne określenie rodzaju wszystkich wypowiedzeń ze względu na ich składnię (zdanie); 1 punkt za poprawne określenie rodzaju wszystkich zdań ze względu na ich składnię (zdanie podrzędnie złożone); 1 punkt za poprawne określenie rodzaju wszystkich zdań podrzędnie złożonych.

7.	G – I 3. 7); III 5)	<p>temat: motyl-końcówka: -em</p> <p>uzasadnienie: np.: Takiej końcówki wymagają wyrazy poprzedzające wyraz „motylem”./ Końcówka narzędnika wymagana jest przez wyrazy poprzedzające wyraz „motylem”./Mamy tu do czynienia ze związkiem rządu, w którym wymagana jest forma narzędnika./Taka forma wynika z deklinacji.</p>	0-2	<p>1 punkt za poprawne wskazanie tematu fleksyjnego i końcówki;</p> <p>1 punkt za poprawne uzasadnienie.</p>
8.	ROZSZERZENIE G – III 1. 5)	<p>a) lub c)</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>- przy wyborze a), np.: Róża, aby mogła cieszyć się z poznania motyla, musi najpierw cierpieć podgryzana przez gąsienice, które później przepoczwarczą się w motyla.</p> <p>- przy wyborze c), np.: Róża musi najpierw poznać przyziemne, brzydkie gąsienice, aby potem podziwiać pięknego ulotnego motyla.</p>	0-2	<p>1 punkt za poprawne wskazanie;</p> <p>1 punkt za uzasadnienie tylko wtedy, gdy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - piszący dokonał właściwego wskazania; - uzasadnienie odnosi się do wskazania.
9.	G – III 1. 5)	<p>np.:</p> <p>argument 1. –Najpierw potrzebna jest ciężka praca, aby potem osiągnąć sukces.</p> <p>argument 2. – Tylko wtedy człowiek jest w stanie w pełni docenić, że coś jest piękne, jeśli wcześniej zetknął się z brzydotą.</p> <p>argument 3.-Człowiek, który nie był nigdy biedny, nie będzie potrafił cieszyć się bogactwem.</p> <p>Uwaga! Piszący otrzymuje punkty tylko wtedy, gdy poda argumenty, potwierdzające prawdziwość wskazanego przez siebie w zadaniu 8. przesłania (nawet jeśli było ono niezgodne z warunkami zadania 8.) i wypowiedzi róży.</p>	0-2	<p>2 punkty za 3 poprawne argumenty</p> <p>1 punkt za 2.</p>
10.	G – III 1. 5); SP – III 2. 3), 5), 6)	<p>np.:</p> <p>tytuł utworu: „Kamienie na szaniec”</p> <p>imię i nazwisko autora: Aleksander Kamiński</p> <p>dowody: Bohaterowie, pomimo że mieli plany na przyszłość, to wojna sprawiła, że musieli je zmienić. Zetknęli się ze wszystkim tym, co wojna ze sobą niesie – bólem, cierpieniem, rozpaczą, śmiercią. Znaleźli jednak w sobie siłę, żeby walczyć z okupantem, to zapewniło im piękne życie w pamięci potomnych.</p> <p>Uwaga: Piszący otrzymuje punkty tylko wtedy, gdy odniesie się do wypowiedzi róży lub przesłania wskazanego przez siebie w zadaniu 8. (nawet jeśli było ono niezgodne z warunkami zadania 8.).</p> <p>Jeśli piszący nie podał tytułu tekstu i nazwiska jego autora, ale z dowodów jasno wynika to, o jaki utwór mu chodzi, to wtedy otrzymuje punkty za dowody i za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.</p> <p>Jeśli piszący nie podał tytułu tekstu tylko nazwisko autora, ale z dowodów jasno wynika to, o jaki utwór mu chodzi, to wtedy otrzymuje punkty za nazwisko autora, dowody i za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.</p> <p>Jeśli piszący podał tylko tytułu tekstu bez imienia i nazwisko autora, jest punktowany zgodnie z zasadami przyznawania punktów za to zadanie.</p>	0-5	<p>1 punkt za podanie tytułu utworu;</p> <p>1 punkt za podanie imienia i nazwiska autora wskazanego utworu (dopuszczalny inicjał imienia);</p> <p>2 punkty za sformułowanie właściwych dowodów lub rozbudowanego dowodu;;</p> <p>1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.</p>
11.	G – III 1. 1), 3); SP – III 2. 3), 5), 6)	<p>np.:</p> <p>teza: Trzeba zachowywać się jak człowiek, aby można było liczyć na pomoc innych ludzi.</p> <p>argumenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ludzie pomagają sobie wtedy, gdy są przyjaciółmi. - Ludzie pomagają tym, którzy cierpią, mają problemy. - Ludzie pomagają tym, którzy ich o to proszą. <p>wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Aby móc liczyć na pomoc ludzi, trzeba umieć zbudować dobre relacje z nimi. - Niesienie ulgi w cierpieniu i pomoc, proszącym o nią, świadczą o człowieczeństwie. <p>Uwaga: Piszący w ogóle otrzymuje punkty tylko wtedy, gdy:</p>	0-7	<p>1 punkt za sformułowanie tezy;</p> <p>2 punkty za sformułowanie argumentów;</p> <p>1 punkt za sformułowanie wniosków;</p> <p>1 punkt za zapis w formie planu;</p> <p>1 punkt za bezbłądność językową;</p> <p>1 punkt za bezbłądność</p>

		a) wybrał przesłanie, którego nie wskazał w zadaniu 8.; b) tworzy plan w oparciu o wskazany w poleceniu zadania temat rozprawki; c) praca ma formę planu.		ortograficzną i interpunkcyjną.
INTERPRETACJA PORÓWNAWCZA				
12.*		Kryterium	Punktacja	Zasady przydzielania punktów
ROZSZERZENIE G – III 1. 1), 2), 4), 5); 2. 3), 4), 5), 6), 10), 11); SP – III 1. 6); 2. 3), 5), 6)	1	Rozumienie tematu		
	a	<i>sformułowana jest teza interpretacyjna; koncepcja interpretacyjna jest zgodna z sensem obu utworów, wewnątrznie spójna, obejmuje sensy niedosłowne i jest w sposób trafny i pogłębiony uargumentowana; wszystkie argumenty obejmują oba teksty; wskazane są podobieństwa i różnice między tekstami wyłącznie w kontekście koncepcji interpretacyjnej; wnioski są logiczną konsekwencją toku argumentacyjnego</i>	5	Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu, tego, na który wskazuje treść pracy.
	b	<i>sformułowana jest teza interpretacyjna; koncepcja interpretacyjna jest zgodna z sensem obu utworów, wewnątrznie spójna, obejmuje sensy niedosłowne i jest w sposób trafny i pogłębiony uargumentowana; dopuszczalny argument nieobejmujący obu tekstów; wskazane są podobieństwa i różnice między tekstami; wnioski są logiczną konsekwencją toku argumentacyjnego</i>	4	
	c	<i>sformułowana jest teza interpretacyjna; koncepcja interpretacyjna jest zgodna z sensem obu utworów, wewnątrznie spójna, obejmuje sensy niedosłowne i jest w sposób trafny i pogłębiony uargumentowana; co najmniej jeden argument obejmuje oba teksty; podjęta jest próba wskazania podobieństw i różnic między tekstami; wnioski są logiczną konsekwencją toku argumentacyjnego</i>	3	
	d	<i>koncepcja interpretacyjna jest zgodna z sensem obu utworów, wewnątrznie spójna, nie obejmuje sensów niedosłownych; jest w sposób trafny uargumentowana; próba sformułowania wniosków będących logiczną konsekwencją toku argumentacyjnego</i>	2	
	e	<i>koncepcja interpretacyjna jest częściowo zgodna z sensem obu utworów, nie obejmuje sensów niedosłownych, jest częściowo w sposób trafny uargumentowana; wnioski nie są logiczną konsekwencją toku argumentacyjnego</i>	1	
	2	Kompozycja		
	a	<i>wypowiedź ma trójdziałną budowę, jest sfunkcjonalizowana; zachowane są proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami; części są logicznie ze sobą powiązane; występują wskaźniki zespolenia i wyznaczniki interpretacji porównawczej</i>	3	Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.
	b	<i>wypowiedź ma trójdziałną budowę; zachowane są proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami; występują wskaźniki zespolenia i wyznaczniki interpretacji porównawczej</i>	2	
	c	<i>wypowiedź ma trójdziałną budowę; zachowane są proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami; występuje wyznacznik interpretacji porównawczej</i>	1	
	3	Język		
	a	<i>w wypowiedzi nie występują błędy językowe</i>	5	Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.
	b	<i>w wypowiedzi występują najwyżej dwa błędy składniowe</i>	4	
	c	<i>w wypowiedzi występują najwyżej dwa błędy składniowe i dwa błędy fleksyjne</i>	3	

	d	<i>w wypowiedzi występują najwyżej dwa błędy składniowe, dwa błędy fleksyjne i błąd leksykalny</i>	2	
	e	<i>w wypowiedzi występuje najwyżej 6 błędów różnego rodzaju</i>	1	
	4	Ortografia		
	a	<i>w wypowiedzi brak jest błędów ortograficznych</i>	4	Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.
	b	<i>w wypowiedzi brak jest rażących błędów ortograficznych we wszystkich wyrazach</i>	3	
	c	<i>w wypowiedzi brak jest rażących błędów ortograficznych w wyrazach o wysokiej frekwencji w języku</i>	2	
	d	<i>w wypowiedzi występuje najwyżej jeden rażący błąd ortograficzny w wyrazach o wysokiej frekwencji w języku</i>	1	
	5	Interpunkcja		
	b	<i>w wypowiedzi brak jest błędów interpunkcyjnych</i>	3	Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.
	b	<i>w wypowiedzi brak jest błędów interpunkcyjnych w zakresie budowy równoważnika, zdania pojedynczego i złożonego, w tym wielokrotnie</i>	2	
	c	<i>w wypowiedzi dopuszczalny jest jeden błąd interpunkcyjny w zakresie budowy zdania złożonego</i>	1	
SUMA				50

*Jeśli za kryterium „Rozumienie tematu” piszący otrzymuje 0 punktów, to z całego zadania otrzymuje 0 punktów.

* Jeśli praca zawiera mniej niż 150 słów, piszący otrzymuje punkty tylko za rozumienie tematu i kompozycję.